Załącznik nr 1.5 do Zarządzenia Rektora UR nr 61/2025

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA *2026-2031*

Rok akademicki 2029-2030

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	**Opiniowanie psychologiczne w systemie edukacyjnym**
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Katedra Psychologii
Kierunek studiów	Psychologia
Poziom studiów	jednolite magisterskie
Profil	praktyczny
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	rok IV, semestr 8
Rodzaj przedmiotu	kształcenia specjalnościowego do wyboru
Język wykładowy	polski
Koordynator	dr Barbara Czuba
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr Barbara Czuba

***** *-opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce*

1.1.Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	**Liczba pkt. ECTS**
8		15							2

1.2. Sposób realizacji zajęć

x zajęcia w formie tradycyjnej

☐ zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku): zaliczenie z oceną

2.WYMAGANIA WSTĘPNE

BRAK

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ , TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Pogłębienie wiedzy dotyczącej teoretycznych, metodologicznych i etycznych podstaw diagnozy oraz opiniowania psychologicznego w systemie edukacyjnym, z uwzględnieniem specjalistycznej terminologii i interdyscyplinarnego charakteru pracy psychologa.
C2	Rozwijanie umiejętności planowania procesu diagnostycznego, integrowania i krytycznej interpretacji danych oraz rozpoznawania i różnicowania trudności i zaburzeń wpływających na funkcjonowanie edukacyjne, z odniesieniem do systemów klasyfikacyjnych.
C3	Kształtowanie umiejętności sporządzania opinii psychologicznych, formułowania uzasadnionych zaleceń i prognoz oraz komunikowania wyników diagnozy uczniom, rodzicom i specjalistom, również w sytuacjach konfliktowych i kryzysowych.
C4	Kształtowanie odpowiedzialności etycznej za proces i skutki opiniowania, gotowości do podejmowania działań chroniących osoby doświadczające krzywdy oraz krytycznej oceny własnych kompetencji i ich systematycznego doskonalenia.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu Student:	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	w pogłębionym stopniu specyfikę języka naukowego psychologii, terminologię używaną w różnych działach psychologii oraz jej zastosowanie w dyscyplinach pokrewnych; ma pogłębioną, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę dotyczącą miejsca i znaczenia psychologii w systemie innych nauk	K_W01
EK_02	w stopniu pogłębionym problematykę dotyczącą procesów zarządzania konfliktami, sytuacjami kryzysowymi, komunikowania interpersonalnego i społecznego, ich zależności, prawidłowości i zakłóceń	K_W08
EK_03	w stopniu pogłębionym tematykę, metody i zasady diagnozy oraz pomocy psychologicznej, w tym psychoprofilaktyki	K_W19
EK_04	wykorzystać poszerzoną wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii oraz powiązanych z nią dyscyplin, w celu analizowania i interpretowania złożonych i nietypowych problemów związanych m.in. z komunikacją interpersonalną i społeczną, filozoficznymi i etycznymi aspektami pracy psychologa	K_U02
EK_05	samodzielnie tworzyć rozwiązania złożonych problemów psychospołecznych i prognozować ich przebieg przewidywać skutki planowanych działań w określonych obszarach praktycznych	K_U04
EK_06	samodzielnie diagnozować zaburzenia psychiczne dzieci, młodzieży i osób dorosłych oraz wskazywać ich etiologię, odnieść je do systemów klasyfikacyjnych	K_U10

EK_07	krytycznej oceny poziomu swojej wiedzy i umiejętności, posiada motywację do samokształcenia i samorozwoju w zakresie psychologii oraz ogólnego rozwoju intelektualnego i etycznego niezbędnego do właściwej oceny odbieranych treści	K_K01
EK_08	podejmowania działań indywidualnych i instytucjonalnych na rzecz osób doznających krzywdy i cierpienia, wykorzystuje w tym celu kompetencje zawodowe i kieruje się zasadami etycznymi	K_K10

3.3 Treści programowe

A. Problematyka ćwiczeń, konwersatoriów, laboratoriów, zajęć praktycznych

Specyfika i cele opiniowania psychologicznego w systemie edukacyjnym. Rola opinii psychologicznej w rozpoznawaniu potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych osoby badanej. Różnice między diagnozą, opinią, orzeczeniem i informacją o wynikach badania. Zakres kompetencji i odpowiedzialności psychologa w placówkach edukacyjnych i poradniach psychologiczno-pedagogicznych.
Podstawy teoretyczne i interdyscyplinarny charakter opiniowania. Wykorzystanie wiedzy z psychologii rozwojowej, klinicznej, poznawczej, społecznej i psychometrii w rozumieniu funkcjonowania ucznia. Łączenie perspektywy psychologicznej z wiedzą pedagogiczną i medyczną. Znaczenie kontekstu rodzinnego, szkolnego, społecznego i kulturowego dla interpretacji trudności.
Planowanie procesu diagnostycznego na potrzeby opinii psychologicznej. Formułowanie problemu diagnostycznego, pytań i hipotez; ustalanie zakresu badania. Dobór metod do celu diagnozy, wieku, sposobu komunikowania się i możliwości osoby badanej. Wywiad, obserwacja, metody testowe, analiza dokumentacji i wytworów oraz informacje od rodziców i nauczycieli
Ocena funkcjonowania poznawczego, emocjonalnego i społecznego. Rozpoznawanie możliwości intelektualnych, procesów uwagi, pamięci, funkcji wykonawczych, kompetencji językowych, motywacji i samoregulacji. Ocena relacji rówieśniczych, funkcjonowania w klasie i adaptacji do wymagań edukacyjnych. Identyfikowanie mocnych stron, zasobów oraz barier w uczeniu się i uczestnictwie.
Rozpoznawanie i różnicowanie trudności oraz zaburzeń istotnych dla funkcjonowania edukacyjnego. Zaburzenia neurorozwojowe, specyficzne trudności w uczeniu się, zaburzenia lękowe i nastroju oraz problemy zachowania. Odnoszenie danych diagnostycznych do systemów klasyfikacyjnych. Analiza możliwych uwarunkowań i mechanizmów trudności, współwystępowania zaburzeń oraz potrzeby poszerzenia diagnozy specjalistycznej. Specyfika diagnozy dzieci, młodzieży i osób dorosłych uczących się.
Konstruowanie opinii psychologicznej i język opisu diagnostycznego. Struktura opinii, przedstawianie podstaw wnioskowania i uzasadnianie stanowiska. Poprawne posługiwanie się terminologią psychologiczną oraz przekładanie języka naukowego na komunikat zrozumiały dla ucznia, rodziców i nauczycieli. Formułowanie opisów precyzyjnych, funkcjonalnych, niestygmatyzujących i adekwatnych do zgromadzonych danych.
Opiniowanie w sytuacjach konfliktowych, kryzysowych i nietypowych. Trudności diagnostyczne związane z konfliktem rodziców i szkoły, przemocą rówieśniczą, doświadczeniem krzywdzenia, stratą, migracją lub odmową uczęszczania do szkoły. Rozpoznawanie wpływu kryzysu na wyniki badania. Zachowanie niezależności diagnostycznej wobec sprzecznych oczekiwań i nacisków otoczenia.

Etyczne i prawne uwarunkowania opiniowania oraz ochrona osoby badanej. Zgoda na badanie, podmiotowość dziecka, poufność, ochrona danych i zasady udostępniania opinii. Uwzględnianie dobra osoby badanej i konsekwencji społecznych dokumentu. Rozpoznawanie sytuacji wymagających działań ochronnych, pilnej pomocy lub współpracy instytucjonalnej na rzecz osób doznających krzywdy i cierpienia.

3.4 Metody dydaktyczne

Analiza przypadków - rozpoznawanie problemów diagnostycznych, formułowanie hipotez oraz interpretowanie funkcjonowania ucznia w kontekście rodzinnym i szkolnym.

Analiza dokumentacji diagnostycznej -krytyczna ocena zanonimizowanych lub fikcyjnych opinii pod względem zasadności wniosków, języka opisu i użyteczności zaleceń.

Warsztat diagnostyczny - planowanie badania, dobór metod, integrowanie danych z różnych źródeł oraz opracowywanie wniosków i zaleceń.

Metoda projektowa - przygotowanie projektu opinii psychologicznej na podstawie udostępnionego materiału diagnostycznego.

Symulacje i odgrywanie ról - ćwiczenie wywiadu, przekazywania wyników diagnozy oraz rozmowy z rodzicem lub nauczycielem w sytuacji konfliktowej.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów kształcenia (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	kolokwium pisemne	ćw
EK_02	kolokwium pisemne, projekt grupowy - samodzielne opracowanie i przedstawienie na zajęciach (jedno do wyboru): 1.„Uczeń, który w szkole i w domu jest inną osobą” - (opiniowanie przy sprzecznych informacjach - opracowanie hipotez wyjaśniających różnice, wskazanie informacji wymagających uzupełnienia oraz przygotowanie projektu opinii na podstawie dostępnych danych. Student formułuje zalecenia dla rodziców i szkoły, wyraźnie zaznaczając ograniczenia wnioskowania). 2. „Nie chce czy nie może?” - opinia psychologiczna, która zmienia rozumienie zachowania ucznia (porównanie hipotez, zaplanowanie dalszej diagnozy oraz opracowanie projektu opinii z zaleceniami odpowiadającymi rozpoznanym potrzebom. Student wskazuje również sytuacje wymagające działań	ćw

	ochronnych i sposób sprawdzenia skuteczności wsparcia.)	
EK_03	obserwacja w trakcie zajęć, projekt grupowy	ćw
EK_04-EK-08	obserwacja w trakcie zajęć, projekt grupowy	ćw

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Warunki zaliczenia ćwiczeń
1. pozytywna ocena z kolokwium pisemnego oraz projektu realizowanego w grupach
ocena 5.0 - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza);
ocena 4.5 - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami);
ocena 4.0 - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami);
ocena 3.5 - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów);
ocena 3.0 - wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi błędami);
ocena 2.0 - wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%; (niezadowalająca wiedza, liczne błędy).

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego: - udział w konsultacjach - udział w egzaminie	 4 1
Godziny niekontaktowe - praca własna studenta: - studiowanie literatury (przeczytanie obowiązkowych lektur) - przygotowanie do zaliczenia - praca projektowa	10
SUMA GODZIN	30
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Paluchowski, W. J. (2007). *Diagnoza psychologiczna. Proces - narzędzia - standardy*. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.
Podstawa do omawiania planowania diagnozy, doboru metod, wnioskowania i standardów pracy diagnostycznej. Publikacja jest uwzględniana w programie diagnozy psychologicznej UJ.

Stemplewska-Żakowicz, K. (2023). *Diagnoza psychologiczna. Diagnozowanie jako kompetencja profesjonalna*. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
Do zagadnień dotyczących kompetencji diagnosty, jakości danych i krytycznej oceny procesu diagnostycznego. Rok wydania potwierdza wydawca.

Filipiak, M., Paluchowski, W. J., Zalewski, B., Tarnowska, M. (red.). (2015). *Diagnoza psychologiczna: kompetencje i standardy. Wybrane zagadnienia*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych Polskiego Towarzystwa Psychologicznego.

Literatura uzupełniająca:

Paluchowski, W. J. (2021). Diagnozowanie i opiniowanie źródłem problemów oraz dylematów etycznych. *Testy Psychologiczne w Praktyce i Badaniach*, (1), 1-20.

Paluchowski, W. J. (2006). *Diaga psychologiczna. Podejście ilościowe i jakościowe* (wyd. 2). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
Uzupełnienie zagadnień dotyczących łączenia różnych rodzajów danych diagnostycznych.

Stemplewska-Żakowicz, K., Paluchowski, W. J. (2008). Podstawy diagnozy psychologicznej. W: J. Strelau, D. Doliński (red.), *Psychologia. Podręcznik akademicki*, t. 2. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
Wybrane zagadnienia dotyczące podstaw postępowania diagnostycznego.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej